

Inkooppolitiek Grondstoffen

Lidl België GmbH & Co. KG • Stand per 24.02.2022

Inhoud

Onze verantwoordelijkheid voor de grondstoffen in onze producten	2
Achtergronden over de aanbouw en winning van grondstoffen	4
<hr/>	
Ons streven naar duurzamere bevoorrading met kritieke grondstoffen	6
<hr/>	
Met risicoanalyses onze uitwerkingen beter begrijpen	11
Met behulp van certificeringen de inkoop van grondstoffen sociaal en milieuvriendelijker vormgeven	13
Duurzame grondstofalternatieven stimuleren	15
Doelen voor certificeringen en vermindering van kritieke grondstoffen stellen	16
Samen met stakeholders en initiatieven veranderingen bespoedigen	20
Woordenlijst	22
<hr/>	
Bronnen & links	27
<hr/>	
Fotocredits	30

Onze
verantwoordelijk
heid voor **de
grondstoffen in
onze producten**

Onze verantwoordelijkheid voor de grondstoffen in onze producten

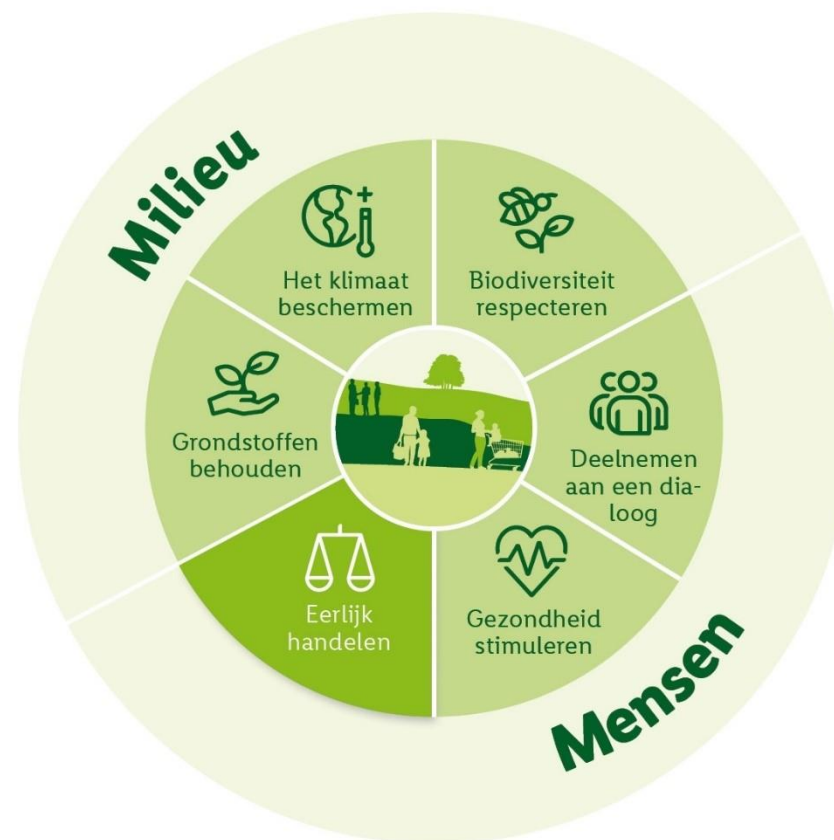
Ons CSR-zelfbesef

Voor Lidl is duurzaam handelen een van de centrale strategische doelen voor een succesvolle toekomst. Wij accepteren overal verantwoordelijkheid waar ons handelen als Lidl uitwerking heeft op de mensen en het milieu. Duurzaam handelen is onze manier om elke dag opnieuw te voldoen aan onze beloften om zo de toekomst van ons bedrijf te waarborgen.

In dit kader hebben wij onze CSR-strategie ontwikkeld. Hiermee geven wij duidelijk richting aan onze claim van verantwoordelijk handelen. Ons gezamenlijk en overkoepelend begrip van duurzaam handelen heeft betrekking op zes strategische kernthema's: 'Grondstoffen behouden', 'Klimaat beschermen', 'Letten op biodiversiteit', 'Fair handelen', 'Gezondheid bevorderen' en 'Dialogo voeren'. Deze beschrijven hoe wij bij Lidl omgaan met onze verantwoordelijkheid voor het milieu, de mensen en onze klanten.

Onze verantwoordelijkheid voor grondstoffen

Grondstoffen vormen de basis van ons assortiment. Het op een sociaal en ecologisch verantwoorde wijze betrekken van grondstoffen is daarom ook onze verantwoordelijkheid en een voorwaarde voor verantwoord vervaardigde producten. Op die manier dragen wij bij tot onze strategische kernthema's: 'Grondstoffen behouden', 'klimaat beschermen', 'letten op biodiversiteit', en 'fair handelen'.

Achtergronden van de aanbouw en winning van grondstoffen

Achtergronden over de aanbouw en winning van grondstoffen

Grondstoffen zijn natuurlijke resources van de aarde en vormen de basis voor bijna alle gekochte producten. Ze worden in hun natuurlijke vorm gebruikt of na de oogst of aanbouw verder verwerkt. Voor de economie zijn grondstoffen een randvoorwaarde voor waardecreatie. De teelt of winning ervan vindt plaats aan het begin van de mondiale toeleveringsketens in landen die over overeenkomstige grondstofvoorraden of gunstige teeltomstandigheden beschikken.

Afhankelijk van hun oorsprong, de manier waarop ze worden gewonnen

en de manier waarop ze worden verwerkt, kunnen grondstoffen negatieve gevolgen hebben voor mens en milieu. Dit treft in het bijzonder de meer dan 400 miljoen mensen die leven van de teelt van diverse landbouwgrondstoffen.¹

Meer dan tien procent van de wereldbevolking wordt nog steeds getroffen door extreme armoede - waarvan twee derde weer in de landbouw werkzaam is.² Alleen al de cacao-teelt is de voornaamste bron

400

miljoen

mensen leven wereldwijd van de aanbouw van agrarische grondstoffen.

van inkomsten voor meer dan 5,5 miljoen mensen en verzekert het levensonderhoud van meer dan 14 miljoen mensen.³ De winning van grondstoffen gaat vaak gepaard met onmenselijke arbeidsomstandigheden en andere schendingen van de mensenrechten. De sterk vertakte toeleveringsketens van de gemondialiseerde handel maken het moeilijk om de grondstoffen tot bij hun oorsprong te traceren. Mogelijke schendingen kunnen dus slechts beperkt worden onderzocht. Tegelijkertijd heeft de winning van grondstoffen ook gevolgen voor het milieu, bijvoorbeeld wanneer buitensporige hoeveelheden bestrijdingsmiddelen en meststoffen worden gebruikt of wanneer bosgebieden worden gekapt voor de teelt. In Brazilië werd in 2018 soja geteeld op een oppervlakte ongeveer zo groot als Duitsland - en de tendens is stijgend.⁴ Soortenrijke regenwoudgebieden worden vaak voor dit doel omgevormd. Tegelijkertijd versnelt ontbossing de klimaatverandering.

Gezien de uitdagingen voor mens en milieu bij de teelt en winning van grondstoffen, moeten bedrijven precies weten waar zij hun grondstoffen vandaan halen en welke risico's er zijn. Daarom is transparantie in de toeleveringsketen van grondstoffen de dringende taak, naast gerichte verbeteringen.

¹ Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains [initiatief voor duurzame agrarische handelsketens]: Factsheet, 2019.

² FAO: Ending Extreme Poverty in Rural Areas, 2018 [Extreme armoede in landelijke gebieden beëindigen].

³ Fairtrade: Fairtrade cacao, 2021.

⁴ Our World in Data [Onze wereld in cijfers]: Forests and Deforestation, 2021 [Bebossing en ontbossing].

Ons streven naar
duurzamere
bevoorrading
van kritieke
grondstoffen

Ons streven naar duurzamere bevoorrading van kritieke grondstoffen

Professionele zorgplicht

Wij zijn ervan overtuigd dat duurzaam succes alleen door duurzame ontwikkeling kan worden bereikt. 'Op weg naar morgen' beschrijft deze houding en vertegenwoordigt onze benadering van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij Lidl op alle gebieden. Op weg naar een ecologisch en sociaal verantwoorde manier van zaken doen, staat in de professionele zorgplicht van Lidl centraal.

Via een holistische en bedrijfsbrede aanpak zorgt Lidl ervoor dat aan de eigen en wettelijke CSR-eisen wordt voldaan. Daarom hebben wij een overkoepelende [> managementaanpak van professionele zorgplicht](#) vastgesteld voor alle strategische aandachtspunten van het CSR-zelfbesef, met inbegrip van de aankoop van kritieke grondstoffen. Bovendien kan elk land zijn eigen onderwerpen, doelformuleringen en maatregelen invoeren.

De Lidl-grondstoffenstrategie

Een centraal onderdeel van de duurzaamheidsstrategie van Lidl bij de inkoop is het sociaal en ecologisch verantwoord maken van de toeleveringsketens van grondstoffen. Daarom streven wij ernaar de negatieve ecologische en sociale gevolgen van onze primaire producten - van de teelt, de oogst en de verwerking tot het vervoer naar de winkels - zo veel mogelijk te beperken. Concreet verbinden wij ons ertoe om tegen 2025 de aankoop van grondstoffen die als kritisch worden omschreven, duurzamer te maken.

Op het actiegebied grondstoffen concentreren wij ons op de zogenaamde kritieke grondstoffen ([> zie grafiek 'Onze kritieke grondstoffen'](#)). Zij zijn het resultaat van een systematische [≥ risicoanalyse die wij samen met deskundigen hebben uitgevoerd](#). Volgens deze analyse hebben ze niet alleen de grootste impact op mens en milieu, maar zijn ze ook zeer relevant voor ons productassortiment.

Onze kritieke grondstoffen in één oogopslag

Met het oog op een gestructureerde en doelgerichte aanpak heeft Lidl een alomvattende grondstoffenstrategie ontwikkeld op basis van de hier afgebeelde **vier pijlers**. Met de omzetting zorgen wij voor een systematische aanpak om onze doelstellingen inzake grondstoffen te bereiken.

Bovendien hebben wij voor elke kritieke grondstof in onze eigenmerkproducten
> grondstofspectifieke duurzaamheidsdoelstellingen vastgesteld.

De aankoop van kritieke grondstoffen tegen eind 2025 duurzamer maken.

1. Begrijpen van de impact

Wij identificeren risico's in onze toeleveringsketens en creëren transparantie.

2. Standaarden vaststellen

Wij certificeren onze kritische landbouwgrondstoffen.

3. Promoten van alternatieven

We promoten het gebruik van meer duurzame alternatieven in ons assortiment en reduceren de aankoop van kritieke grondstoffen.

4. Verandering teweeg brengen

Nemen deel aan multi-stakeholder initiatieven en projecten.

Sensibilisering en communicatie – Lidl-grondstoffenstrategie succesvol omzetten

Wij willen ook voortdurend met onze stakeholders van gedachten wisselen over het thema grondstoffen - zowel intern als extern. Bij Lidl zelf ligt de focus vooral op onze inkopers. Om duurzame veranderingen teweeg te brengen, willen wij hen in staat stellen bij hun aankoopbeslissingen op betrouwbare wijze rekening te houden met de individuele eisen - en dit geldt ook voor grondstoffen. Daartoe scherpen wij hun inzicht in sociale en ecologische belangen aan. In doelgroep- en productgroepspecifieke trainingen leren wij hen over de centrale rol van duurzaamheid bij Lidl en andere relevante onderwerpen. Bovendien worden in ons interne CSR-inkoophandboek duidelijke en verplichte CSR-inkoopeisen tot op ingrediëntniveau gecommuniceerd, die zorgen voor duurzamere inkooppraktijken en zo rechtstreeks bijdragen tot verbeteringen in onze toeleveringsketens.

Lidl informeert zijn externe stakeholders via verschillende kanalen, zoals duurzaamheidsverslagen of de website en in bilaterale gesprekken. Daar geven wij net zo transparant inzage in onze inkooppraktijken als dat wij doelstellingen en maatregelen hebben geformuleerd voor een duurzamere inkoop van grondstoffen. Ook ons aankoopbeleid voor kritieke grondstoffen zoals cacao is een belangrijk communicatiemiddel. Deze zijn voor iedereen te bekijken op [> onze website](#). Lidl voldoet aan zijn eigen eis tot transparante openbaarmaking van zijn inkooppraktijken en verstrekt diepgaande informatie over duurzaamheidsactiviteiten bij de inkoop en bepaalde

grondstoffen. Deze transparante aanpak stelt onze klanten ook in staat om meer verantwoorde aankoopbeslissingen te nemen.

Met risicoanalyses onze uitwerkingen beter begrijpen

De eerste stap naar een duurzame grondstoffenstrategie is een goed begrip van de eigen impact. Wij maken gebruik van uitgebreide en regelmatige risicoanalyses om de kansen en risico's van onze activiteiten, met inbegrip van de grondstoffen, te onderzoeken. Deze vormen ook de basis van onze aanpak van de professionele zorgplicht om onze risico's bij de aankoop van grondstoffen tot een minimum te beperken.

In een gedetailleerde risicoanalyse hebben wij aan de hand van zes indicatoren onderzocht welke grondstoffen de grootste impact hebben op mens en milieu. Daarbij hebben wij gebruik gemaakt van een analyse-instrument dat de milieukosten en sociale risico's voor de teelt van landbouwgrondstoffen statistisch verzamelt en evalueert. Wij hebben ook rekening gehouden met de hoeveelheden grondstoffen die bij Lidl worden verkocht. Als gevolg daarvan kregen wij een selectie van grondstoffen die wij als kritiek aanmerken, die relevant zijn voor onze activiteiten en waaraan wij dus prioriteit geven.

Voor elke grondstof hebben wij ook de relevante risico's en de meest getroffen landen in kaart gebracht. De grafiek [> Onze risicoanalyse](#) geeft een overzicht van de geïdentificeerde kritieke grondstoffen en de daarmee verbonden sociale en milieurisico's.

Al deze bevindingen ondersteunen ons bij het doeltreffend beheren van de aankoop van grondstoffen, d.w.z. het stellen van prioriteiten, het bepalen van verantwoordelijkheden, het bepalen van zwaartepunten, het bepalen van doelen en het nemen van maatregelen. Op die manier kunnen wij onze risico's systematisch en

langdurig verminderen en vermijden. Bovendien dient de risicoanalyse als uitgangspunt voor onze diepgaande onderzoeken van de kritieke grondstoffenleverketens.

Naast de analyse van onze risico's creëren wij de grootst mogelijke transparantie over de herkomst, het tonnage, de certificeringsstatus, de verwerking en de verpakking van kritieke grondstoffen.

In overeenstemming met de **eerste pijler** in onze grondstoffenstrategie onderzoeken wij ecologische en sociale risico's binnen onze leverketens.

Onze risicoanalyse – grondstoffen, risico's en differentiatie per land

BANANEN

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Brazilië, Ecuador, Filippijnen
- Dwangarbeid: India, Indonesië
- Werknemersrechten: Brazilië, China, Filippijnen
- Discriminatie: India, Indonesië

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Ecuador, India
- Klimaatkwetsbaarheid: India, Filippijnen
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, Ecuador, Indonesië
- Water: Brazilië, India

KATOEN

Sociale risico's

- Kinderarbeid: India, Turkmenistan, Oezbekistan
- Dwangarbeid: India, Pakistan, Oezbekistan
- Werknemersrechten: India, Pakistan, Oezbekistan
- Discriminatie: India, Pakistan

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: India, Turkije, USA
- Klimaatkwetsbaarheid: India, Pakistan, USA
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, China, India
- Water: China, India, USA

BLOEMEN EN PLANTEN

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Ethiopië, Kenia
- Dwangarbeid: Ethiopië, Kenia, Thailand
- Werknemersrechten: Ethiopië, China, Maleisië
- Discriminatie: Ethiopië, Kenia

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Ethiopië, Ecuador, Kenia
- Klimaatkwetsbaarheid: Kenia, Thailand
- Landgebruik en ontbossing: Ecuador, Colombia, Maleisië
- Water: Ethiopië, China, Kenia

VIS

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Filippijnen, Thailand, Vietnam
- Dwangarbeid: China, Thailand, Vietnam
- Werknemersrechten: Indonesië, Thailand, Vietnam
- Discriminatie: Marokko, Mexico, Indonesië

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: China, India, USA
- Klimaatkwetsbaarheid: India, USA
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, Maleisië, Vietnam
- Water: Chili, China, India

HAZELNOTEN

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Azerbeidzjan, Georgië, Turkije
- Dwangarbeid: China, Georgië
- Werknemersrechten: China, Iran, Turkije
- Discriminatie: Azerbeidzjan, Iran

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Georgië, Turkije, USA
- Klimaatkwetsbaarheid: USA
- Landgebruik en ontbossing: Azerbeidzjan, China, Georgië
- Water: Azerbeidzjan, China, Iran

KOFFIE

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Ethiopië, Colombia
- Dwangarbeid: Ethiopië, Indonesië, Colombia
- Werknemersrechten: Brazilië, Guatemala, Indonesië
- Discriminatie: Ethiopië, Honduras, India

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Indonesië, Honduras, Vietnam
- Klimaatkwetsbaarheid: Brazilië, India, Vietnam
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, Indonesië, Colombia
- Water: Brazilië, Indonesië, Vietnam

CACAO

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Ivoorkust, Ghana, Nigeria
- Dwangarbeid: Ivoorkust, Ghana, Indonesië
- Werknemersrechten: Brazilië, Ivoorkust, Indonesië
- Discriminatie: Ivoorkust, Ghana, Indonesië

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Ivoorkust, Ghana, Indonesië
- Klimaatkwetsbaarheid: Dom. Republiek, Nigeria
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, Ecuador, Ivoorkust, Ghana
- Water: Brazilië, Ghana, Nigeria

PALMOLIE

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Ivoorkust, Nigeria
- Dwangarbeid: Indonesië, Maleisië, Thailand
- Werknemersrechten: Indonesië, Colombia, Maleisië
- Discriminatie: Guatemala, Indonesië, Papoea-Nieuw-Guinea

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Ecuador, Indonesië, Papoea-Nieuw-Guinea
- Klimaatkwetsbaarheid: Indonesië, Malaysia, Thailand
- Landgebruik en ontbossing: Indonesië, Maleisië, Thailand
- Water: Indonesië, Nigeria, Thailand

RIJST

Sociale risico's

- Kinderarbeid: Bangladesch, India, Vietnam
- Dwangarbeid: India, Thailand, Vietnam
- Werknemersrechten: China, Thailand, Vietnam
- Discriminatie: India, Indonesië, Myanmar

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: China, India, Vietnam
- Klimaatkwetsbaarheid: India, Myanmar, Vietnam
- Landgebruik en ontbossing: China, India, Vietnam
- Water: China, India, Vietnam

SOJA

Sociale risico's

- Kinderarbeid: India, Nigeria, Paraguay
- Dwangarbeid: China, India, Ukraine
- Werknemersrechten: Brazilië, India, Oekraïne
- Discriminatie: Bolivia, India

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Argentinië, China, India
- Klimaatkwetsbaarheid: India, Canada, USA
- Landgebruik en ontbossing: Bolivia, Brazilië, Paraguay
- Water: Brazilië, China, India

THEE

Sociale risico's

- Kinderarbeid: India, Kenia, Sri Lanka
- Dwangarbeid: China, India, Sri Lanka
- Werknemersrechten: China, India, Kenia
- Discriminatie: India, Kenia, Turkije

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: China, India, Kenia
- Klimaatkwetsbaarheid: India, Kenia, Vietnam
- Landgebruik en ontbossing: China, India, Indonesië
- Water: China, India, Vietnam

CELLULOSE

Sociale risico's

- Kinderarbeid: China, Indonesië, Rusland
- Dwangarbeid: China, Indonesië, Rusland
- Werknemersrechten: Brazilië, China, Indonesië
- Discriminatie: Brazilië, Indonesië

Ecologische risico's

- Biodiversiteit: Indonesië, Canada, Rusland
- Klimaatkwetsbaarheid: Japan, Canada, USA
- Landgebruik en ontbossing: Brazilië, China, Indonesië
- Water: Brazilië, China, USA

Met behulp van certificeringen de inkoop van grondstoffen sociaal en milieuvriendelijker vormgeven

Bij de aankoop van grondstoffen hebben wij de mogelijkheid om internationaal erkende certificeringen in overweging te nemen en te bevorderen. Samenwerking met gecertificeerde leveranciers en keurmerkorganisaties, het gebruik van gecertificeerde productielocaties en de uitbreiding van ons productassortiment met keurmerkproducten zijn belangrijke instrumenten om de sociale en milieurisico's in de toeleveringsketen aan te pakken. Met behulp van de certificeringen zorgen wij er bijvoorbeeld voor dat de grondstoffen die wij inkopen, verworven zijn door teeltpraktijken die sociaal en milieuvriendelijker zijn of dat er geschikte klachtenmechanismen bestaan voor de werkende bevolking. De logo's van de certificaten op de verpakking helpen onze klanten ook om duurzamere aankoopbeslissingen te nemen.

Wij certificeren conform de **tweede zuil** van onze grondstoffenstrategie onze kritieke grondstoffen.

Bij onze keuze van logo's concentreren wij ons op de meest relevante en impactgerichte normen en certificeringen. In een keurmerkanalyse hebben wij de specifieke aandachtspunten, sterke punten en verbeterpunten van de afzonderlijke keurmerken in detail onderzocht. Op basis daarvan hebben wij de certificeringen vastgesteld die wij vandaag en in de toekomst willen gebruiken.

Lidl streeft ook naar meer transparantie in de toeleveringsketens van grondstoffen. Dit houdt onder meer in dat de traceerbaarheid van grondstoffen tot bij hun oorsprong moet worden verbeterd. In dit verband steunen wij bijvoorbeeld de certificering van palm(kern)olie volgens het gescheiden handelsmodel van de RSPO. Kenmerkend hiervoor is dat de ingekochte gecertificeerde palm(kern)olie kan worden getraceerd tot bij de gecertificeerde oliefabrieken en uiteindelijk ook fysiek in het eindproduct zit.

Bij de aankoop van gecertificeerde grondstoffen zoals soja of palmolie wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende handelsmodellen, die gebaseerd zijn op verschillende eisen inzake de traceerbaarheid van de grondstof en het gebruik ervan in het eindproduct.

Gecertificeerde grondstof niet of slechts ten dele in het eindproduct:

- **Book & Claim:** niet terug te vervolgen
- **Mass Balance:** niet terug te vervolgen maar onderdeel van het eindproduct

Gecertificeerde grondstof fysiek in het eindproduct:

- **Segregated:** Traceerbaarheid tot de gecertificeerde producent
- **Identity Preserved:** Traceerbaarheid tot de afzonderlijke gecertificeerde producenten

Duurzame grondstofalternatieven stimuleren

Wij baseren ons niet alleen op certificeringen, maar bevorderen ook duurzamere alternatieven in ons assortiment en verminderen de bevoorrading van kritieke grondstoffen als die niet op duurzamere wijze kunnen worden verkregen. Zo vervangen wij bijvoorbeeld steeds vaker overzeese soja door gecertificeerde soja uit Europa, zoals in onze veganistische hamburgers van het merk Vemondo. Wij hebben dezelfde weg gevolgd voor andere kritieke grondstoffen. Door duurzame alternatieven in ons assortiment op te nemen, kunnen wij veranderingen in de sector stimuleren.

Als er geen duurzamere alternatieven beschikbaar zijn, kijken wij naar productspecifieke opties om in de toekomst geen grondstoffen meer te gebruiken, zoals angorawol, dat wij niet meer gebruiken. Hiervoor hebben wij grensoverschrijdende vereisten opgesteld.

Wij willen onze klanten er ook van bewust maken dat zij bij hun aankoopbeslissingen rekening moeten houden met de milieubescherming in de producerende landen en moeten bijdragen tot het veiligstellen van het levensonderhoud van de boeren. Daarvoor informeren wij hen over de relevante alternatieven in ons assortiment - en plaatsen duidelijk zichtbare vermeldingen op de verpakking van onze eigen merken. Daarnaast verstrekt Lidl achtergrondinformatie

over de duurzame inkoop van grondstoffen in de wekelijkse huishoudfolders, via de website > www.lidl.be en via andere online-activiteiten > <https://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/assortiment> .

Wij stimuleren conform de **derde zuil** van onze grondstoffenstrategie meer duurzame alternatieven in ons assortiment en verminderen de afhankelijkheid van kritieke grondstoffen

Doelen stellen voor certificeringen en daling gebruik kritieke grondstoffen stimuleren

Wij werken voortdurend aan het verminderen van de negatieve effecten van onze kritieke grondstoffen. Als onderdeel van onze

> [managementaanpak professionele zorgplicht](#), ontwikkelen wij bindende CSR-eisen voor inkoop en onze zakelijke partners in het hele bedrijf. Dit omvat ook de internationale grondstofdoelen. Daarin worden duidelijke CSR-eisen gesteld met betrekking tot de aankoop van kritieke grondstoffen en wordt een concrete tijdshorizon voor de uitvoering gespecificeerd. Dit omvat concrete certificerings- en/of reductiedoelstellingen voor de kritieke grondstoffen in onze eigen merkproducten.

Er gelden landgrensoverschrijdende doelstellingen, die Lidl België Luxemburg afhankelijk van de grondstof binnen het volgende tijdschema ten uitvoer legt en zo nodig aanvult met eigen doelstellingen. De volgende tabel laat zien welke certificerings- en reductiedoelstellingen wij voor onze kritieke grondstoffen hebben vastgesteld.

Wij certificeren onze kritieke grondstoffen en bevorderen duurzamere alternatieven in ons assortiment, in overeenstemming met de **tweede en derde pijler** van onze grondstoffenstrat

Onze doelen voor kritieke grondstoffen in één oogopslag

Grondstof	Product	Certificerings- en verminderingsdoelen	Streeftermijn
Katoen 	Textiel, hardware, duurzamere katoen	GOTS, OCS, Fairtrade, CmiA, BCI	100 % (actiegoederen) 2022
		Bio-katoen	20 % 2025
Bloemen en planten 	Bloemen, planten	GLOBALG.A.P. met aanvullend GRASP, Fairtrade	100 % 2021
	Potgrond	Vermindering van turf, bevat max. 50 % turf (waar mogelijk zien wij volledig af van turf en gebruiken vervangende stoffen)	100 % 2022
Ei 	Artikelen met verse eieren, artikelen met eibestanddeel	Minimaal scharreleieren	100 % 2016

Vis en schaaldieren	Wildvang zonder tonijn	MSC; mits goederen beschikbaar en voldaan wordt aan certificeringsnorm Actiegoederen wanneer mogelijk.	100 % (Vast assortiment)	2020	
					
		Aquacultuur	ASC (preferent), Bio (preferent), GLOBALG.A.P., BAP; mits beschikbaarheid goederen en voldaan wordt aan certificeringsnorm . Actiegoederen wanneer mogelijk.	100 % (vast assortiment)	2020
	Diepvrieswaren, convenience, zonder tonijn	MSC (zonder tonijn), ASC (preferent), Bio (preferent), GLOBALG.A.P., BAP; indien beschikbaar van goederen en certificatiestranda ard is gegeven, Akctiegoederen indien mogelijk.	100 % (Actiegoederen)	2022	

	Tonijn in blik	Conserven (alleen tonijn): MSC, Fishery Improvement Project (FIP), FAD free, pole&line	100 % (Vast assortiment)	2020
	Kattenvoeding	MSC, ASC voor kattenvoeding van de variant 'Vis'	100 %	2022
Koffie	Cups, oploskoffie/capp uccino	Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ, Bio	100 %	2022
				
Cocoa	Artikelen met cacaobestandde el	Fairtrade- productcertificaat, Fairtrade- grondstoffencertif icaat, Rainforest Alliance, UTZ, Bio	100 % (Vast assortiment)	2016
				
	Chocoladerepen	Fairtrade- productcertificaat, Fairtrade- grondstofcertifica at	100 % (Vast assortiment)	2022

Noten		Aanbod aan gecertificeerde noten creëren, Fairtrade, Rainforest Alliance, Bio		2025
				
Groente en fruit		GLOBALG.A.P. met toevoeging GRASP of equivalent, bijv. Bioland, Biopark, Naturland, Fairtrade en andere	100 %	2021
				
Palm(kern)olie	Artikel met palm(kern)oliebestanddelen (incl. derivaten & fracties)	RSPO, handelsmodel: Mass Balance	100 %	2017
				
	Artikelen met palm(kern)oliebestanddeel	RSPO, handelsmodel: Gesegregeerd	100 %	2017
Rijst		Pilotproject voor de opname van gecertificeerde rijstproducten in het assortiment; Sustainable Rice Platform, Fairtrade, Bio	(Vast assortiment)	2025
				

Soja	Vegetarische/veganistische vleesvervangers	Soja uit Europa, preferent: Donau Soja/Europe Soja	100 % (vast assortiment)	2022
				
	Voermiddelen voor dierlijke producten excl. convenience	Koopcertificaten: Donau Soja /Europe Soja, RTRS, ProTerra, ISCCPlus, BFA, CRS, SFAP Non Conversion	100 %	2018
Thee	Groene, zwarte en rooibosstee	Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ, Bio	100 %	2018
				
	Kruiden- en vruchtenthee	Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ, Bio, mits beschikbaarheid goederen en voldaan wordt aan certificeringsnorm	75 %	2022
Cellulose	Verpakkingen en artikelen met cellulosebestanddelen	Gerecycled materiaal, bij verse vezels FSC, in speciale gevallen PEFC	100 %	2020

Keuken- en
hygiënepapierart
ikelen

Recycleaandeel
verhogen (ook
hybridepapier
mogelijk)

15 %
(Vast assortiment)

2025

Houtskool

Declaratie:
herkomstland en
houtsoorten op
de verpakking

100 %

2021

Houtskool

FSC (preferent),
PEFC, Nordic
Swan (preferent,
mits de leverketen
FSC-
gecertificeerd is),
SFI, aangeschaft
i.v.m. het
Earthworm
project

100 %

2022

Samen met stakeholders initiatieven en veranderingen bespoedigen

Wij werken samen met belanghebbenden uit de sector, regeringen, non-profitorganisaties, normstellers, de academische wereld en lokale gemeenschappen om veranderingen in de hele sector te bewerkstelligen, normen te ontwikkelen en gezamenlijk verbeteringsinitiatieven te ontplooiën. Dit komt doordat voor een duurzame productie van basisproducten de deelname en steun van talrijke stakeholders langs de mondiale waardeketens vereist is. Bijzondere aandacht gaat uit naar de groepen die sterk te lijden hebben onder negatieve sociale en milieueffecten, bijvoorbeeld in de groeielanden.

In risicovolle toeleveringsketens voeren wij onder meer studies uit naar de gevolgen voor de mensenrechten in onze toeleveringsketens ([Human Rights Impact Assessments - HRIA](#)) met de betrokkenheid van de houders van rechten. Zo krijgen we informatie over de werkelijke impact van onze bedrijfsactiviteiten. Bovendien leren we of onze maatregelen doeltreffend zijn en onze processen toereikend, en hoe wij het best corrigerend kunnen optreden als zich al een probleem heeft voorgedaan. In onze theeleveringsketen in Kenia zijn we bijvoorbeeld van plan onze betrokkenheid bij initiatieven en projecten met lokale stakeholders te vergroten.

Onze bedrijfsbrede grondstofdoelen zijn ook voortgekomen uit de voortdurende uitwisseling met onze stakeholders. Dit proces ging gepaard met intensief overleg en besprekingen met de inkooporganisaties van andere nationale Lidl-bedrijven, strategische leveranciers en relevante NGO's.

Wij stimuleren verandering door initiatieven en projecten te ontplooiën, in overeenstemming met de **vierde pijler** van onze grondstoffenstrategie.

Beyond Chocolate Charter

Sinds december 2018 heeft Lidl België samen met tientallen andere bedrijven uit de chocolade- en retailsector het 'Beyond Chocolate' charter ondertekend.

Het is een gezamenlijke ambitie van de Belgische chocolade- en retailsector, middenveld, sociale impactinvesteerdere en universiteiten om de Belgische chocolade duurzamer te maken. Dit sectorbreed engagement wil onder meer kinderarbeid aanpakken, ontbossing tegengaan en zorgen voor een leefbaar inkomen voor lokale cacao producenten.

Met Beyond Chocolate engageren alle ondertekenaars zich om samen te werken rond een hele reeks uitdagingen op het vlak van duurzame chocolade. Concreet betekent dit dat alle Belgische chocolade, geproduceerd of verhandeld in België, uiterlijk eind 2025 voldoet aan een relevante certificeringsstandaard of geproduceerd is met cacao producten van bedrijfseigen duurzaamheidsprogramma's.

Ook de afspraken tussen overheden en privépartners die vallen binnen het Cocoa & Forests Initiative moeten tegen uiterlijk eind 2025 volledig gerespecteerd zijn. De ontbossing als gevolg van cacao productie voor de Belgische chocoladesector moet uiterlijk in 2030 stoppen. Tegen dan moeten alle cacao producenten minimaal een leefbaar inkomen verdienen.

Woordenlijst

Woordenlijst

Aquaculture Stewardship Council (ASC)

Het ASC is in 2009 voortgekomen uit een in 2004 door het WWF gestarte dialoog voor een milieuvriendelijker aquacultuur. Tegenwoordig is de ASC een brede, onafhankelijke organisatie. De ASC wordt geadviseerd door diverse belanghebbenden uit de visserijsector, bedrijven, regeringen, onderzoekers en milieuoorganisaties uit de hele wereld. Dit zorgt voor evenwicht en voorkomt dat individuele belangen de overhand krijgen. Zij stelt normen voor duurzame visteelt vast, die verschillende criteria hebben naargelang van de soort. In principe moet bijvoorbeeld zo weinig mogelijk worden ingegrepen in de plaatselijke ecosystemen en biodiversiteit, en mogen geen profylactische behandelingen met geneesmiddelen worden uitgevoerd. Er zijn ook eisen voor visvoer (bijv. limieten voor wilde vis in voer) en minimumnormen betreffende het arbeidsrecht.⁵

Best Aquaculture Practise(BAP)

De BAP-normen worden vastgesteld en gecontroleerd door de Global Aquaculture Alliance (GAA), die in 1997 is opgericht. De organisatie is gevestigd in de Verenigde Staten. Het BAP werkt langs de hele waardeketen en vaardigt soortspecifieke en overkoepelende normen uit voor vier stadia van de waardeketen (weergegeven door vier sterren op het keurmerk): voederproductie, broederij, opkweekstation en verwerker. Producten kunnen in afzonderlijke stadia worden gecertificeerd. De BAP-normen omvatten dierenwelzijnsaspecten zoals het bedwelmen van de vis voor het slachten, alsook duurzaamheidsaspecten zoals waterbehoud, en ook onderwerpen zoals traceerbaarheid en voedselveiligheid.⁶

Better Cotton Initiative (BCI)

Het 'Better Cotton Initiative' bestaat uit milieu- en mensenrechtenorganisaties en bedrijven uit de textielindustrie. Haar doel is de milieu- en arbeidsomstandigheden in de katoenteelt te verbeteren. De bedrijven moeten voldoen aan de toelatingscriteria en moeten verbeteringen aantonen. Het BCI-keurmerk staat niet voor biologisch geteeld katoen, maar voor 'duurzamer' katoen en is gebaseerd op het beginsel van de massabalans. Het initiatief gaat terug op een rondetafelprogramma van het WWF.⁷

Book & Claim

In het Book & Claim-model worden fysieke producten gemengd en verkocht als niet-duurzaam. Het recht om 'duurzaam inkopen' te verklaren wordt op een afzonderlijke onlinemarkt verhandeld in de vorm van certificaten voor duurzaamheid. Een centrale instantie voor de toeleveringsketen houdt toezicht op de duurzaamheidsclaims van merken en detailhandelaren en zorgt ervoor dat deze overeenstemmen met het aantal toegekende en verhandelde rechten.⁸

⁵ WWF: Het vis-keurmerk van de Aquaculture Stewardship Council (ASC), 2021.

⁶ Aquacultuurinformatie: Keurmerk/certificaat, 2021.

⁷ Duidelijkheid in keurmerken: Better Cotton Initiative, 2021.

⁸ Forum duurzame palmolie: Handelsmodel, 2021.

Cotton made in Africa (CmiA)

Cotton made in Africa is een initiatief om de sociale, economische en ecologische omstandigheden van de katoenproductie in Afrika ten zuiden van de Sahara te verbeteren. Het is een initiatief van de 'Aid by Trade Foundation', die in 2005 werd opgericht door Michael Otto, voorzitter van de raad van commissarissen van de Otto Group. Door een alliantie te vormen van textielbedrijven die specifiek duurzaam geproduceerd katoen vragen en dit op de markt brengen met het label 'Cotton made in Africa', kan textiel duurzamer worden geproduceerd, maar zonder de productiekosten aanzienlijk te verhogen. Katoen geproduceerd volgens Cotton made in Africa verbetert de vooruitzichten van kleine Afrikaanse boeren en beschermt het milieu omdat bij de teelt minder bestrijdingsmiddelen worden gebruikt en minder broeikasgassen worden geproduceerd dan bij de teelt van conventioneel katoen.⁹

Fairtrade

Fairtrade staat voor betere arbeids- en levensomstandigheden voor kleine boeren en arbeiders in de landen in het mondiale Zuiden. Fairtrade komt stabiele minimumprijzen overeen, inclusief een Fairtrade-premie voor gemeenschapsprojecten, gereguleerde arbeidsomstandigheden en de bevordering van milieuvriendelijke teelt. In 1997 bundelden organisaties voor ontwikkelingshulp uit verschillende landen hun krachten en vormden de overkoepelende organisatie FLO (tegenwoordig: Fairtrade International) en hun afzonderlijke normen samengevoegd tot een uniforme norm. In 2002 werd het gemeenschappelijke Fairtrade-keurmerk ingevoerd. Daarachter staan algemene normen (voor organisaties van kleine boeren, plantages of contractlandbouw), productnormen, die productspecifieke voorschriften bevatten, en de handelaarsnorm, die voorschriften bevat voor handelaars en producenten (met inbegrip van voorschriften inzake betalingswijzen of inzake gemengde producten).¹⁰

⁹ Utopia: Cotton made in Africa: Het verhaal achter duurzaam katoen, 2021.

¹⁰ Fairtrade: Wat is Fairtrade?, 2021.

Forest Stewardship Council (FSC)

De FSC is opgericht in 1993 en werkt sindsdien als een onafhankelijke organisatie aan de bevordering van een milieuvriendelijk, maatschappelijk verantwoord en economisch levensvatbaar bosbeheer. Het FSC-keurmerk identificeert dus hout- of papierproducten die voldoen aan criteria zoals de bescherming van inheemse bevolkingsgroepen, het behoud van de biodiversiteit en van bossen met een hoge beschermingswaarde of het verbod op genetisch gemodificeerde organismen. FSC kent verschillende keurmerken toe, afhankelijk van het aandeel gecertificeerde cellulose in het product of het gebruik van gerecycled materiaal.¹¹

GLOBALG.A.P.

GLOBALG.A.P. werd in 1997 gelanceerd door EUREPGAP, een initiatief van detailhandelaars. GLOBALG.A.P. omvat normen en programma's voor goede landbouwpraktijken ('Good Agricultural Practice') in in totaal drie productrichtingen: gewassen, landbouwhuisdieren en aquacultuur. De belangrijkste norm, IFA (International Farm Assurance), omvat een aantal duurzaamheidscriteria en vooral eisen inzake voedselveiligheid. De normen worden aangevuld met zogeheten GLOBALG.A.P.+add-ons zoals GRASP (risicobeoordeling voor schendingen van de mensenrechten) of SPRING (duurzaam gebruik van water). Een uniform keurmerk 'GGN' (GLOBALG.A.P. nummer) identificeert alle producten die met GLOBALG.A.P. zijn gecertificeerd.¹²

¹¹ FSC: Forest Stewardship Council, 2021.

¹² GLOBALG.A.P.: De geschiedenis van GLOBALG.A.P., 2021.

GLOBALG.A.P. GRASP GLOBALG.A.P. GRASP is een aanvullende norm op bedrijfsniveau in het kader van de GLOBALG.A.P.-certificering. GRASP is geen certificering voor de naleving van mensenrechtencriteria, maar een open risicobeoordeling, die bijvoorbeeld ook het resultaat 'non-compliant' kan hebben. Het helpt producenten, detaillisten en handelaren om de risico's voor de mensenrechten bij hun activiteiten te beoordelen. De norm behandelt kwesties zoals gezondheid en veiligheid, correcte loonbetalingen en naleving van de arbeidstijden.¹³

Global Organic Textile Standard (GOTS) De GOTS-certificering wordt beschouwd als 's werelds toonaangevende norm voor de verwerking van textiel (kleding, huishoudtextiel en textielhygiëneproducten) dat is vervaardigd van gecertificeerde biologisch geproduceerde natuurlijke vezels. Het GOTS-keurmerk identificeert textielproducten die voldoen aan de relevante milieueisen, zoals het verbod op problematische additieven in de gehele textielvoorzieningsketen, alsmede de naleving van de mensenrechten op basis van de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO).¹⁴

Human Rights Impact Assessments (HRIA) Een Human Rights Impact Assessment (HRIA) beschrijft het proces van het systematisch identificeren, voorspellen en reageren op de mogelijke gevolgen voor de mensenrechten van een bedrijfsactiviteit, overheidsbeleid of handelsovereenkomst.¹⁵

¹³ GLOBALG.A.P.: Wat is GRASP?, 2021.

¹⁴ GOTS: Global Organic Textile Standard, 2020.

¹⁵ The Danish Institute for Human Rights [Deense instituut voor mensenrechten]: Introduction to human rights impact assessment, 2021 [Inleiding tot de effectbeoordeling inzake mensenrechten, 2021] .

Marine Stewardship Council (MSC)

De MSC is een internationale non-profitorganisatie die in 1997 is opgericht door Unilever en het WWF. Tegenwoordig is de MSC een onafhankelijke organisatie. De MSC wordt geadviseerd door diverse belanghebbenden uit de visserijsector, bedrijven, regeringen, onderzoekers en milieuorganisaties uit de hele wereld. Dit zorgt voor evenwicht en voorkomt dat individuele belangen de overhand krijgen. Het doel is de wereldwijde overbevissing tegen te gaan en de mondiale visbestanden in stand te houden door duurzamere visserij. Het MSC-ecokeurmerk identificeert producten en activiteiten die ervoor zorgen dat de geëxploiteerde bestanden op een aanvaardbaar niveau blijven, de bijvangst tot een minimum wordt beperkt, het vistuig op verantwoorde wijze wordt gebruikt en zo de habitat van vissen en andere zeedieren op de lange termijn in stand wordt gehouden.¹⁶

Organic Content Standard (OCS)

Via de Organic Content Standard 100 (OCS 100) en de Organic Content Standard blended (OCS blended) kunnen bedrijven het precieze aandeel biologisch geproduceerde materialen in een product registreren en dit in de hele waardeketen volgen. De overkoepelende 'Content Claim Standard' definieert onder meer de traceerbaarheid van goederen en transparantie in de productieketen. In tegenstelling tot de GOTS bevat de OCS geen specificaties over de gebruikte chemische additieven of over milieubeheer en sociale verantwoordelijkheid in het bedrijf.¹⁷

¹⁶ MSC: De geschiedenis van het MSC, 2021.

¹⁷ Bewust kopen: Organic 100 Content Standard, 2021.

**Programme for the
Endorsement of Forest
Certification Schemes
(PEFC)**

PEFC is in 1998 opgericht door Europese bouseigenaren en vertegenwoordigers van het milieu en de houtindustrie. PEFC is een onafhankelijk controlesysteem voor de verificatie van duurzaam bosbeheer op basis van nationale normen. Tegelijkertijd fungeert PEFC als een consumentenkeurmerk en identificeert het hout- en papierproducten die afkomstig zijn van duurzame productie.¹⁸

**Rainforest Alliance
(RA)**

De Rainforest Alliance (RA) is opgericht in 1987 om de biodiversiteit te behouden en ecologisch duurzame en sociaal rechtvaardige praktijken in land- en bosbouw te bevorderen in meer dan 60 landen. Zij kent het consumentenkeurmerk met de groene kikker toe op basis van de 'Rainforest Alliance Sustainable Agriculture Standard'. Deze norm is gebaseerd op criteria inzake mensenrechten, zoals toegang tot onderwijs en het verbod op kinderarbeid, maar ook op ecologische vereisten, zoals de bescherming van water en biodiversiteit. In 2018 heeft RA de krachten gebundeld met het UTZ-certificeringsprogramma.¹⁹

¹⁸ PEFC: PEFC – International, 2021.

¹⁹ Rainforest Alliance: Over ons, 2021.

Bronnen & links

Bronnen & links

Aquacultuurinformatie:**Keurmerk/certificaten**

<https://www.aquakulturinfo.de/siegelzertifikate#:~:text=BAP%20%2D%20Best%20Aquaculture%20Practices,ebenso%20wie%20R%C3%BCckverfolgbarkeit%20und%20Lebensmittelsicherheit.> (Versie: 2021)

Bewust kopen:**Organic 100 Content Standard**

<https://www.bewusstkaufen.at/label-kompass/organic-100-content-standard/>
(Versie: 2021)

Fairtrade:

Fairtrade cacao

<https://www.fairtrade-deutschland.de/produkte/kakao/hintergrund-fairtrade-kakao>
(Versie: 2021)

Food and Agricultural Organization (FAO):**Ending Extreme Poverty in Rural Areas**

<https://www.fao.org/3/CA1908EN/ca1908en.pdf>
(Versie: 2018)

Forum duurzame palmolie:**Handelmodellen**

<https://www.forumpalmoel.org/zertifizierung/handelsmodelle>
(Versie: 2021)

Fairtrade:

Wat is Fairtrade?,

<https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade>
(Versie: 2021)

FSC:**Forest Stewardship Council**

<https://www.fsc-deutschland.de/de-de/der-fscr>
(Versie: 2021)

GLOBALG.A.P.:**De geschiedenis van GLOBALG.A.P.**

<https://www.globalgap.org/de/who-we-are/about-us/history/>
(Versie: 2021)

GLOBALG.A.P.:

Wat is GRASP?

<https://www.globalgap.org/de/for-producers/globalg.a.p.-add-on/grasp/what-is-GRASP/>
(Versie: 2021)

GOTS:**Global Organic Textile Standard**

https://global-standard.org/images/resource-library/documents/standard-and-manual/GOTS_Version_6.0_DE.pdf
(Versie: 2020)

Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains:

Factsheet

https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/fileadmin/user_upload/Factsheet_INA_GIZ_en.pdf
(Versie: 2019)

MSC:**De geschiedenis van het MSC**

<https://www.msc.org/de/ueber-uns/die-geschichte-des-msc>
(Versie: 2021)

Our World in Data:

Forests and Deforestation

<https://ourworldindata.org/soy#citation>

(Versie: 2021)

PEFC: PEFC = Internationaal

<https://pefc.de/uber-pefc/international/>

(Versie: 2021)

Rainforest Alliance: Over ons

<https://www.rainforest-alliance.org/de/uber-uns/>

(Versie: 2021)

Duidelijkheid in keurmerken: Better Cotton Initiative

<https://www.siegelklarheit.de/1-better-cotton-initiative-bci>

(Versie: 2021)

The Danish Institute for Human Rights [Deense instituut voor mensenrechten]:

Introduction to human rights impact assessment [Inleiding tot de effectbeoordeling inzake mensenrechten]

<https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-guidance-toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment>

(Versie: 2021)

Utopia:

Cotton made in Africa: Het verhaal achter duurzaam katoen

[https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc)

[baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc)
[he%20und%20soziale%20Kriterien%20umfasst.&text=Laut%20eigenen%20Ang](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc)
[aben%20produzieren%20inzwischen,Cotton%20made%20in%20Africa%20Stan](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc)
[dards.](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/#:~:text=Cotton%20made%20in%20Africa%20ist,%C3%B6konomisc)

(Versie: 2021)

WWF: Het vis-keurmerk van de Aquaculture Stewardship Council (ASC)

<https://www.wwf.de/themen-projekte/meere-kuesten/fischerei/nachhaltige-fischerei/asc-fischzucht>

(Versie: 2021)

Fotocredits

Titelfoto

artrachen, stock.adobe.com

Pagina 2

bernadette warner/EyeEm, stock.adobe.com

Pagina 4

Budimir Jevtic, stock.adobe.com

Pagina 6

Chalabala, stock.adobe.com

Pagina 8

Soru Epotok, stock.adobe.com

Contact

Lidl België GmbH & Co. KG
Guldensporenpark 90J
9820 Merelbeke, België

csr@lidl.be

Verdere verwijzingen naar CSR

www.lidl.be
www.corporate.lidl.be

Auteursrecht

De inhoud van dit document (waaronder teksten, grafieken, foto's, logo's, enz.) evenals het document zelf zijn auteursrechtelijk beschermd. Dit document en/of de inhoud ervan mag niet worden doorgegeven, gewijzigd, gepubliceerd, vertaald of gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van Lidl.

© Lidl België GmbH & Co. KG